

извървяват пътя от обществената им интеграция до тяхната асимилация (било като естествен процес, било като резултат от определена държавна политика). Следвайки логиката на този модел (без той да е всеобщ и задължителен във всички случаи), пренесен върху циганите, всяка една държавна мярка в Източна Европа през разглеждания исторически период, насочена към циганите и тяхната обществена интеграция, може да се заклейми като стъпка към тяхната асимилация.

За истински обективен анализ на държавната политика към циганите е необходимо да се подходи конкретно, съобразно спецификата на ситуацията във всяка една отделна страна. Трябва да се вземат предвид много обстоятелства, сред които и мястото на циганите в общия контекст на държавната национална политика в тези страни. Последното уточнение е необходимо, защото всъщност циганите никога и никъде не са били основна, а винаги поне второстепенна (или от още по-ниска степен) цел на тази национална политика в отделните страни. Отношението към тях е зависило от общите стратегически цели на държавната национална политика, ориентирана съобразно ситуацията в дадена страна.

България е единствената страна в Източна Европа, където политиката на обществена интеграция на циганите завършва с директна политика към пълната им и безусловна асимилация. Отношението към циганите тук е подчинено на политиката към турското малцинство. През 1962 г. е прието Решение А 101 на Политбюро на ЦК на БКП, където се отбелязват “отрицателните тенденции на турчееене” сред българите мюсюлмани, цигани и татари, и започва постепенна политика на “насърчаването” на замяната на турско-арабските им имена с български. Последният етап на тази политика е свързан с т.нар. ‘възродителен процес’ през зимата на 1984-1985 г., когато чрез масови акции, в които са ангажирани органите на сигурността и армейски части, са сменени принудително имената на всички турци, българи мюсюлмани и цигани мюсюлмани. Всъщност този ‘възродителен процес’ представлява